

2011/2012-es beszámoló

A Duna menti természetjáró turizmus jelenlegi helyzetének elemzése

Összefoglalás

Támogatta az Osztrák Szövetségi
Gazdasági, Család- és Ifjúságügyi
Minisztérium

This project is co-financed by the European Union
under the preparatory action "Sustainable Tourism".
The sole responsibility of this publication lies with the author.
The European Commission is not responsible for any use
that may be made of the information contained therein.

Megjelenés adatai:

Kiadta:

Nemzetközi Természetbarát Szövetség

Diefenbachgasse 36, 1150 Bécs

Tel.: +43 1 8923877

Fax: +43 1 812 97 89

www.nf-int.org

WGD Tourismus GmbH

Lindengasse 9, 4040 Linz

Tel.: +43 (0) 732/7277-800

Fax: +43 (0) 732/7277-804

www.donausteig.com

Támogatta:

Osztrák Szövetségi Gazdasági Család- és Ifjúságügyi Minisztérium

Stubenring 1, 1011 Bécs

www.bmwfj.gv.at

és az

Európai Bizottság, Vállalkozáspolitikai és Ipari Főtitkárság

Kommunikációs és Információs Osztály

BREY 13/092

B - 1049 Brüsszel (Belgium)

<http://ec.europa.eu/enterprise>

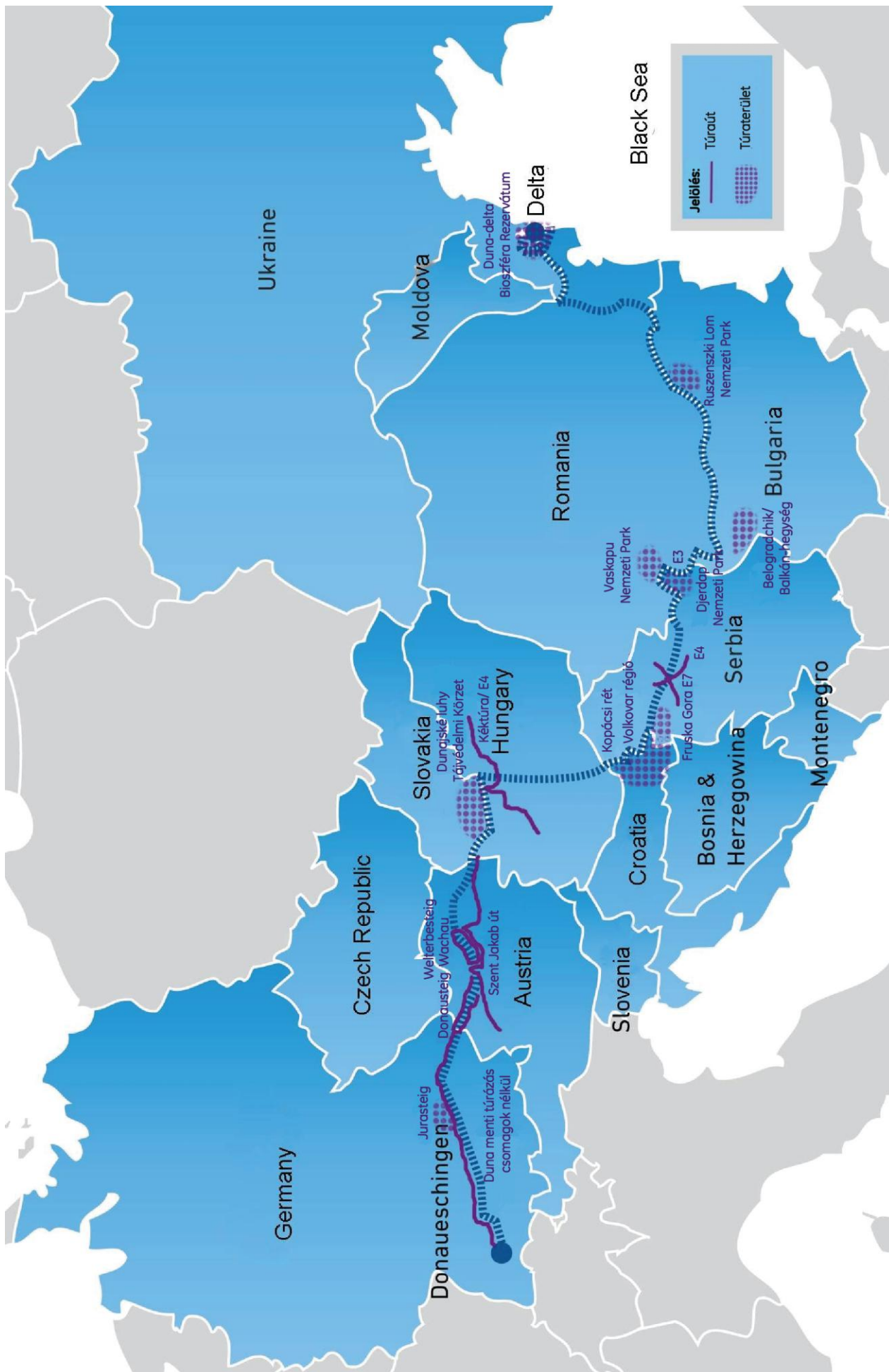
Kutatta, írta és szerkesztette:

Christian Baumgartner, Nemzetközi Természetbarát Szövetség

Cathrine Schwenoha, Nemzetközi Természetbarát Szövetség

Petra Riffert, WGD

Tina Haderer, WGD

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS – HATÁROKON ÁTNYÚLÓ TERMÉSZETJÁRÁS A DUNA MENTÉN	5
1.1. A Duna régió EU-stratégiája	6
1.2. Célok és módszertan	7
2. AZ ORSZÁGOK ÁLTALÁNOS HELYZETE.....	7
2.1. Németország	7
2.2. Ausztria.....	8
2.3. Szlovákia	10
2.4. Magyarország	10
2.5. Horvátország	11
2.6. Szerbia	11
2.7. Bulgária	12
2.8. Románia	13
2.9. Moldova	14
2.10. Ukrajna	15
3. BEFEJEZÉS	16
4. FÜGGELÉK.....	19
4.1. Források és irodalom.....	19
4.2. Képek.....	19
4.3. A Duna és a természetjáró turizmus kapcsolatfelvételi helyei	20

1. BEVEZETÉS – HATÁROKON ÁTNYÚLÓ TERMÉSZETJÁRÁS A DUNA MENTÉN

A Duna 2880 km-es hosszával a második legnagyobb folyó Európában. E jelentős folyam Németországban ered. Érinti Ausztriát, Szlovákiát, Magyarországot, Horvátországot, Szerbiát, Romániát és Moldovát, majd végül a Duna-deltán keresztül Ukrajnában, a Fekete-tengerbe ömlik. Ezért sok európai ország osztozik a Duna gazdasági, természeti és turisztikai lehetőségeiben. Összeköti az egykori vasfüggöny két oldalán található kelet- és nyugat-európai államokat, kultúrákat, népeket és ideológiákat.

1. kép: A Duna folyása

A természetjárás lehetővé teszi, hogy a turisták közvetlenül ismerjék meg az adott országot és kultúrát. A Duna menti túrázás kialakítása ezért nem csak a turisztikai infrastruktúrát mozdítja előre, hanem erősíti a szomszédos országok közötti kapcsolatot is. Ezenkívül a látogatóknak lehetőségük nyílik látóterük szélesítésére, valamint változatos tájakon és régiókban egyedülálló túrázási élmény részesei lehetnek.

A Nemzetközi Természetbarát Szövetség (NFI) és a WGD Tourismus együttműködése összefogja és egyesíti mindkét fél szaktudását, amely a fenntartható turizmusfejlesztés és projektmenedzsment területéhez kapcsolódik.

Ez pedig alátámasztja az Európai Tanács azon célját, hogy egy a Dunára vonatkozó célirányos politikát kell létrehozni, amely megfelel a folyam ökológiai, szállítási és társadalomgazdasági igényeinek. A fenntartható turizmusfejlesztés rendkívül kedvező módon járul hozzá a gazdasági, ökológiai és társadalomgazdasági környezethez és ezáltal előmozdítja az egész Duna régió hosszú távú előnyeinek megteremtését.

1.1. A Duna régió EU-stratégiája

2011 júniusában az Európai Tanács elfogadta a Duna régióra vonatkozó EU-stratégiát azzal a céllal, hogy bevezesse a második makroregionális stratégiát.

A résztvevő országok és régiók

A makroregionális stratégia nemcsak a Duna menti, hanem a teljes vízgyűjtő területen elterülő országokat is érinti: Németország (Baden-Württemberg és Bajorország), Ausztria, Szlovák Köztársaság, Cseh Köztársaság, Magyarország, Szlovénia, Horvátország, Szerbia, Bosznia-Hercegovina, Montenegró, Románia, Bulgária, Moldovai Köztársaság, valamint Ukrajna (Odessa, Lviv, Kárpátalja és Csernyivci terület).

4 pilléres stratégia

A Duna Stratégia központi elemeként az Európai Bizottság 4 pillért és 11 prioritási területet hozott létre:

- A Duna régió összekapcsolása a többi régióval: mobilitás fejlesztése, fenntartható energia, kultúra és turizmus előmozdítása
- A környezet védelme a Duna régióban: vizek minősége, kockázatok kezelése, biodiverzitás és a táj megőrzése
- A jólét megteremtése a Duna régióban: tudás és oktatás fejlesztése, az emberi erőforrásba és a képességekbe történő befektetés
- A Duna régió megerősítése: intézményrendszer kibővítése és az együttműködés erősítése, közbiztonság

A PT3 (Prioritási Terület) irányító bizottsága a 7 fő cél között megfogalmazott egyet, amely „az új zöldturizmus szolgáltatások fejlesztését” irányozza elő. A természetjáró turizmushoz kapcsolódó projekt így közvetlenül segíti elő a Duna régióra vonatkozó Európai Uniós stratégia végrehajtását.

1.2. Célok és módszertan

Jelen munka fő célja, hogy adatokat gyűjtsön a már létező természetjáró infrastruktúráról azokban az országokban, melyek a Duna forrása és deltája között fekszenek.

Továbbá a tanulmány a „Duna-Túra – Természetjáró turizmus a Duna mentén” projekt alapját képezi, amelyet 2012. március 1-jén indítottak el az Európai Bizottság Vállalkozáspolitikai és Ipari Főtitkárságának támogatásával. A projekt célja, hogy felhívja a figyelmet a Duna menti természetjáró turizmusra, és hozzájáruljon a Duna menti országok tapasztalatcseréjéhez a természetjáró turizmus területén, valamint, hogy előmozdítsa a Duna menti fenntartható turizmus minőségi kritériumainak érvényesítését. Általános törekvés egy határokon átívelő kooperáció alapjainak lefektetése, így teremtve előnyöket minden résztvevő számára.

2011 júliusában a WGD Tourismus GmbH és a Nemzetközi Természetbarát Szövetség kidolgozott és elküldött egy kérdőívet, amely a következő adatokra tért ki valamennyi Duna menti országban: természetjáró infrastruktúra, fontos látnivalók és nevezetességek, túrázók motivációja, valamint turisztikai alapadatok. Ezenkívül a hiányzó adatokat e-mailen és telefonon keresztül összegyűjtötték, majd a beszámoló elkészítése céljából interneten feldolgozták. Ezt követően a jelen munkában kerülnek kiértékelésre és összegzésre.

2. AZ ORSZÁGOK ÁLTALÁNOS HELYZETE

Minden Duna menti ország másképp közelíti meg a természetjáró turizmust. Míg néhány ország már kiaknázza e különleges ágazat lehetőségeit, addig mások még mindig a Duna menti területek turisztikai stratégiáján és infrastruktúráján dolgoznak. Ezért egy áttekintést nyújtunk a 10 Duna menti ország jelenlegi helyzetéről.

2.1. Németország

Németországban az ARGE Deutsche Donau felel a német Duna régió marketingjéért.

A szervezet dolgozta ki a „Duna menti túrázás csomagok nélkül” ajánlatot, amely Donaueschingenben kezdődik és Passauban ér véget.

Más túraútvonalak is érintik a Duna régiót (például a Donau-Zollernalbweg Sigmaringen közelében, a túraútvonal Bad Gögging közelében vagy a Jurasteig).

A legtöbb túrázó az ország közeli és távoli részéről érkezik. A külföldi természetjárók jellemzően Ausztriából, Svájcban, Franciaországból és Hollandiából jönnek.

A tartózkodásuk hosszát tekintve, a vendégéjszaka nélküli egynapos kirándulások vannak túlsúlyban. A legtöbb túrázó saját autóval érkezik.

A turizmus a német Duna régióban nagy fontossággal bír – könnyen válogathatunk a számos turista információs iroda között (www.deutsche-donau.de/Informationen/Staedte-Kultur).

Németországban a Duna mentén elhelyezkedő, teljesen folyamatos túraútvonalak optimalizálása pihenőhelyek, térképek és GPS által biztosított adatok, minőségprojekt és a vendéglátók minőségi osztályozása segítségével szabványosítható, ezáltal téve eleget a kirándulók és a lefoglalható túraajánlatok kívánalmainak.

2. kép: A Duna-áttörés Németországban

2.2. Ausztria

Ausztriában a természetjáró infrastruktúra kiváló minőségű, és a Duna mentén nagyon hosszú túraszakaszok vannak kiépítve. A gyalogutak fejlesztéséért és karbantartásáért a WGD Tourismus GmbH és a Donau Niederösterreich Tourismus GmbH felel.

Felső-Ausztriában található a Donausteig, amely nagyrészt a folyó mindkét partján halad. Az északi parton a bajor városban, Passauban kezdődik, Linzen keresztül a Strudengau régióba vezet, majd St. Nikola-ban ér véget. A déli parton a Donausteig Passautól Linzen keresztül Enns városáig tart. Az egész útvonalat 23 szakaszra osztották. 40 túrán lehetőség nyílik a fő gyalogút elhagyására és a Duna régió környezetének felfedezésére.

3. kép: Donausteig – A schlögeni Duna-kanyar

A Donausteig útvonalon a kirándulók szabványosított jelölésekkel, útjelző táblákkal, valamint egységes Donausteig berendezéssel és információs táblákkal felszerelt pihenőhelyekkel találkozhatnak. A minősített szálláshelyek és vendéglátók pedig személyre szabottan a túrázók kényelmét szolgálják (www.donau-steig.com).

A Duna mindkét partján húzódik a Welterbesteig Wachau Alsó-Ausztriában, Melk és Krems között. Szabványosított jelölések és útjelző táblák teszik lehetővé mindkét irányban a természetjárást (www.welterbesteig.at).

Az osztrák Szent Jakab zarándokút Wolfsthaltól kiindulva, Alsó-Ausztriában Bécsen, Kremsen és Melken keresztül halad, Felső-Ausztriában folytatódik Enns közelében, majd Wilheringben hagyja el a Duna régiót, miután keresztezi Linzet.

Mivel nincs olyan szervezet/intézmény, amely az infrastruktúráért, az útjelző táblák és jelölések felújításáért felel, a Donau Nieder-Österreich Tourismus GmbH fejlesztette Alsó-Ausztriában a Szent Jakab út egyes részeit. Felső-Ausztriában a Szent Jakab út a Duna déli partján érinti a Donausteigot (www.jakobswege-a.eu). Mivel a Szent Jakab út csak egy irányban (felfelé) van jelzésekkel ellátva, bizonyára nem egy ideális opció az osztrák útvonalakkal összekötni.

2011 novemberében a Danube NÖ GmbH beindított egy projektet, amely a Nibelungen terület (Nibelungengau) túraútvonalainak fejlesztését irányozza elő a Sarmingsteintől (Felső-Ausztria) Emmersdorfig (Alsó-Ausztria) tartó szakaszra

északon és
Ybbs
településtől
Melkig délen.

4. kép: Weiterbesteig Wachau

Ausztriában fő célkitűzés a Duna mentén egy folyamatos túraútvonal kiépítése, valamint a jelölések/útjelző táblák és az infrastruktúra állandó minőségének biztosítása. 2012-ben intézkedéseket tesznek a Duna menti folyamatos gyalogutak fejlesztése érdekében.

Az ausztriai túraterületek könnyen megközelíthetőek (főként busszal). A természetjárás összeköthető egy dunai hajózással vagy vonatúttal. Mivel Welterbesteig és Donausteig csak 2010 óta létezik, nem áll még rendelkezésre a kirándulókra vonatkozó, hosszú távú statisztika vagy értékelés.

2.3. Szlovákia

Szlovákiában a Duna 172 km-t tesz meg Pozsonytól Esztergomig. Ezen a szakaszon három szlovák régiót érint, amelyeket a legnagyobb városuk után neveztek el: Pozsonyi kerület, Nagyszombati kerület, Nyitrai kerület. Nemcsak Pozsony városa vonzza a turistákat, hanem a régi malmok és a magával ragadó Duna menti ártéri erdők is.

A természetjáró turizmus a szlovák turizmus egyik reménytelni ága; a jelzett gyalogutak teljes hossza több mint 14 000 km. A jelzett útvonalak több mint 95%-a az ország hegyvidéki részén található.

(<http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=119830>). Az Európai Hosszútávú Vándorutaknak köszönhetően a túrázás népszerű Szlovákiában,

5. kép: Túrázás Szlovákiában

ráadásul az E8 útvonal is keresztezi Pozsonyt és a Nagyszombati kerületet. (slovakiaholi-days.org/walking.htm). A gyalogutat a Szlovák Turista Klub tartja fenn, a pénzügyi források hiánya miatt azonban nem született kezdeményezés a természetjáró turizmus fejlesztésére vonatkozóan. Jelenleg a kirándulókat a Pozsony régió, valamint a Párkány régió vonzza. A Duna régió mint olcsó úti cél, főként a kevésbé tehetősek körében kedvelt. Ami a külföldi turistákat illeti, jellemzően a Cseh Köztárságból érkeznek és szűkös költségvetéssel számolnak, illetve a szomszédos Magyarországról jönnek, akik - gyakran etnikai kötelékek miatt - látogatnak el a környékre (Transznacionális stratégia a Duna régió fenntartható területi fejlesztésére különös tekintettel a turizmusra, 2010).

2.4. Magyarország

A Duna magyarországi szakasza 417,20 km. Több jelentősebb város emelkedik a partjain: Győr, Komárom, Esztergom, Visegrád, Szentendre,

6. kép: Túraút egy magyar erdőben

Budapest, Dunaújváros, Kalocsa, Baja és Mohács. Az UNESCO nemrég a Duna mentén elterülő Alföldet és Hortobágyot a világörökség részének nyilvánította (www.danube-river.org/de/ungarn).

Az E4 Európai Hosszútávú Vándorút részét képező Országos Kéktúra jól kiépített infrastruktúrát biztosít a magyar természetjáró turizmusnak. Hosszú időre visszatekintő története miatt a magyar és a nemzetközi túrázók is elismerik a jól kiépített infrastruktúrát. (www.kektura.click.hu/).

Mivel a Kéktúra és az E4 útvonal karbantartásáért a Magyar Természetjáró Szövetség felel, további természetjáró infrastruktúra kiépítését kell támogatni. Figyelembe véve, hogy Magyarország számára nem készült kérdőív, kevés adat áll rendelkezésre a magyar Duna régiók természetjáró turizmusának fejlesztéséről.

2.5. Horvátország

A Duna kb. 134 km hosszan folyik a horvát-szerb határ mentén. Horvátország északkeleti részén elterülő Szlavónia területét a Duna és a Dráva folyó formálja. A Dráva kb. 20 km-re Eszéktől ömlik a Dunába.

Horvátország túraútvonalak széles hálózatával rendelkezik, főképp a Földközi-tenger és a szigetek menti területeken. Habár Szlavóniában a túrázás nem a fő turisztikai tevékenység, mégis van lehetőség az együttműködésre. Kérdőívek segítségével gyűjtött adat nem áll rendelkezésre.

A Duna Kompetencia Központban (DCC) a Nemzetközi Együttműködési Hivatal, a TINTL, a Horvát Agroturizmus és Kerékpárturizmus Egyesületek is érdekeltek. A DCC Túrázás és Kerékpározás Projektjén belül így lehetővé válik Horvátország természetjáró infrastruktúrájának fejlesztése. (danubecc.org/index.php?pg=list-of-members).

7. kép: A Duna Horvátországban

2.6. Szerbia

A Duna Bezdánánál lép be Szerbiába, a horvát-szerb határ mentén halad tovább, majd Újvidék és Belgrád irányába folyik, és végül Ram település közelében hagyja el az országot. A folyam nyolc régiót érint és összesen 587 km távolságot tesz meg Szerbiában.

Ezek a régiók a következők: Nyugat-Bácska, Dél-Bácska, Szerémség, Belgrád, Dél-Bánság, Podunavlje, Branicevo és Bor körzete.

8. kép: Egy túrázó Újvidéken, Szerbia

2007-ben Szerbia belépett a Gyalogosok Szövetségébe. Szerbia Nemzeti Turisztikai Szervezete szerint két gyalogút, az E4 és E7 keresztezi az országot. Ezek az útvonalakon a turisták betekintést nyerhetnek Szerbia keleti és nyugati részébe, miközben a legismertebb látnivalók mellett mennek el és megismerik a tájat, valamint a helyeket.

Az E4 és E7 útvonal olyan jelentős látnivalók mellett halad végig,

mint a Vaskapu, a Fruska Gora Nemzeti Park vagy a híres ortodox kolostorok. (www.visitsrbia.org/i2.php?modid=609&p=readdesc&inoid=766&portalid=1).

A felmérés alapján a szerb Duna régióban a túrázók többsége a közelből jön, és egy napig marad. A kirándulók csak kis része érkezik a szomszédos országokból.

2.7. Bulgária

Bulgáriában a Duna a Románia felőli határfolyó. A folyam hossza 471 km. A Duna az ország egyetlen hajózható folyója (www.bulgarienweb.de/Geographie.84.0.html).

9. kép: A Duna Ruszenszki Lomban, Bulgária

(www.bulgarienweb.de/Geographie.84.0.html).

Az ország hét régióját keresztezi: Vidin, Montana, Vraca, Pleven, Veliko Tarnovo, Rusze és Szilisztra (www.thybo.net/bulgarien/thumbs/BGRegion.gif).

Tekintettel arra, hogy Bulgáriában sok magas hegy van, mint a Rila, Pirin, Stara Planina, Rhodope, Sredna Gora vagy a Vitosa (Szófia közelében);

Az ország jól kiépített természetjáró infrastruktúrát biztosít. Az E4 és E3 Európai Hosszútávú Vándorút is keresztülszeli az országot északon és délen (www.era-ewv-ferp.com/index.php?page_id=29). Kiváltképp a nyugati Balkán-hegység kínál egyedi túraútvonal-hálózatot.

A beérkezett kérdőívek alapján a túrázók főként az ország közeli vagy távoli részéről érkeznek, és 1-3 napig maradnak. Arra vonatkozóan, hogy melyik a legfontosabb ideérkező nemzet, nem született egyöntetű válasz. De leggyakrabban Franciaországot, Görögországot és Olaszországot jelölték meg.

2.8. Románia

Romániában a Duna 12 megyén folyik keresztül: Krassó-Szörény, Mehedinti, Dolj, Olt, Teleorman, Galati, Giurgiu, Calarasi, Constanta, Lalomita, Braila és Tulcea területén ömlik a Fekete-tengerbe. A Duna makrorégióját nagyfokú nyelvi, etnikai és vallási sokszínűség jellemzi. A DATOURWAY transznacionális projekt keretében, amely a Duna középső és alsóbb szakaszain a turizmus fejlesztését tűzte ki célul, a Romániára vonatkozó elemzés azt a tényt támasztja alá, hogy a terület az elégtelen hozzáférhetőség és az alacsony

10. kép: A Duna-delta túraútja

kiépítettségű közlekedési hálózat problémájával áll szemben.

A román túraútvonalak a Duna menti tájvédelmi körzetekben találhatóak:

- Vaskapu Nemzeti Park
- Comana Nemzeti Park
- Brailai Lápvidék Nemzeti Park
- Duna-delta Bioszféra Rezervátum

A Vaskapu a román-szerb határnál helyezkedik el. A román oldalon található a Vaskapu Nemzeti Park. Bukarest közelében, kb. 40 km-rel délre terül el a Comana Nemzeti Park, amely Románia harmadik vizenyős területe és második biodiverzitása. Ahogy a Duna a Fekete-tenger felé folyik, másik kettő tájvédelmi körzet helyezkedik el, a Brailai Lápvidék Nemzeti Park és Duna-delta Bioszféra Rezervátum, amely varázslatos tájakat kínál a látogatók számára.

A természeti turizmus előmozdítása érdekében, 2011 végéig elvégezték a Duna menti zöldutak elemzését a DATOURWAY projekt keretében, amit a román Regionális Fejlesztési és Idegenforgalmi Minisztérium támogatott. Az elemzés befejezése után a DATOURWAY projekt honlapján hozták nyilvánosságra (DATOURWAY, A területi turizmus stratégiájának nemzeti elemzése; Román Regionális Fejlesztési és Turisztikai Minisztérium).

Jellemzően a következő országokból érkeznek ide kirándulók: Németország, Olaszország, Franciaország, USA, Ausztria, Egyesült Királyság/Írország, Oroszország és Magyarország. A jövő évben további növekedéssel számolnak.

2.9. Moldova

A Duna Cahul város közelében érinti Moldovát. Az országban kb. 340 méteres szakaszon folyik a Duna-medencében. Közel 1 millió ember él a moldovai Duna vízgyűjtő területén, de csak a 8%-át foglalják el települések. A Cahul régióban, pontosabban az alsó Prut-vízgyűjtőn és csak 20-30 km távolságra az Orut és a Duna egybefolyásától található a Manta-tó és a Beleu-tó (www.icpdr.org/icpdr-pages/moldova.htm).

A természetjárók jellemzően a következő országokból jönnek: Románia és Törökország, ezt követi Oroszország, Ukrajna valamint Olaszország (www.tur.md/eng/section/1762/). Moldova hivatalos weboldala alapján, az ország fő turisztikai formái falusi jellegűek – kiváltképp a borturizmus, kulturális turizmus és a gyógyturizmus (www.moldova.md/en/turism/). A kérdőíveken keresztül nincsen információ a túrázókról. Habár a természetjáró infrastruktúra hiányos, lenne lehetőség a falusi és borturizmus szektorában a természetjáró turizmus fejlesztésére.

11. kép: A Duna Moldovában

Ezen a területen nagy potenciál rejlik az ökoturizmusban, figyelembe véve, hogy az ország számos tájvédelmi körzetnek ad helyet, ahol lehetne fejleszteni a természetjáró turizmust, különösen a Padurea Domneasca, Plaiul Fagului, Codrii, Saharna, Tipova és Trebujeni rezervátumban.

2.10. Ukrajna

A Duna a Cahul tó közelében, az Odessza régióban lép Ukrajnába, aztán a Duna-delta Rezervátumot éri el, majd végül a Fekete-tengerbe ömlik. Reni és Izmajil közvetlenül a Duna közelében fekszik. Figyelembe véve, hogy a román-ukrán határ a Duna-delta Rezervátumon keresztül vezet, ha a látogató két oldalról keresi fel a rezervátumot, természeti és kulturális élményben lehet része. Az Odessza régióban túrázók főként a közelből érkeznek, és csak néhányan Oroszországból vagy más országból. A közlekedési eszközök használata közel egyenlően oszlik meg a busz és a vonat között. A látogatás hossza kb. 2-3 nap. A kitöltött kérdőívek azonban alátámasztják, hogy a túrázás nem tartozik a régió fő tevékenységeihez.

12. kép: Pelikánok Ukrajnában

Ezenkívül az elemzés során beérkezett válaszokból kiderül, hogy az egykori Szovjetunió sportturizmusa a gyalogos, vízi-, kerékpáros, hegyi és barlangturizmust foglalta magában.

A Krím félszigeten és a Kárpátokban meglehetősen kiépített a természetjárás, de a Duna-delta régióra ez már nem érvényes az infrastruktúra hiánya tekintetében (a határok miatt korlátozott volt a terület látogatása a szovjet időkben).

Ezért sem kijelölt túraútvonal, sem jól kiépített szálláshely-rendszer nem áll rendelkezésre. De a régió reménykedik a túraturizmus fejlesztésében a helyzet változása érdekében.

3. BEFEJEZÉS

Figyelembe véve, hogy Magyarországról, Szlovákiából, Moldovából és Horvátországból nem vagy alig érkezett kérdőív, a legtöbb adatot az Internet vagy partnereink segítségével gyűjtöttük össze. Ausztria, Németország és Bulgária ezzel szemben sok kérdőívet visszaküldött, ezért ezen országok adatai hozzájárultak ahhoz, hogy pontosabb képet alkothassunk az aktuális helyzetről. További hasznos adatokat bocsátott rendelkezésünkre Románia, mivel elküldte a DATOURWAY projekt elemzését. A kérdőívek kitöltöttségének mértéke is nagymértékben eltér. Míg egyes turisztikai intézmények és partnerek nagy fáradsággal válaszoltak, addig mások nem küldtek be angol internetes oldalakat vagy adatokat. A prospektusokra és további anyagokra vonatkozóan elmondható, hogy az osztrák és német interjúalanyok sok tájékoztatót bocsátottak rendelkezésünkre. Bulgária, Szerbia és Románia is küldött fotókat, térképeket és további anyagokat. Tekintve, hogy a válaszok teljesen különbözőek, összefoglalóan megállapíthatjuk, hogy az érdeklődés, a turisztikai infrastruktúra és információs struktúra, valamint a nyelvi eltérések fontos szerepet játszottak a válaszadás arányában.

Megállapítást nyert, hogy valamennyi ország közös vonását képezik a Duna menti turisztikai látványosságok, természeti látnivalók és az érdekes kultúra, melyek érdekessé teszik egy Duna menti természetjáró útvonal létrehozását. Az egyes országok meglévő túraútvonalai nagymértékben különböznek. Németország és Ausztria már él a Duna menti természetjáró turizmus lehetőségével, hiszen túra, hajó és kerékpár ajánlatokat és infrastruktúrát nyújt. Továbbá az útvonalak mellett élő közösségek be vannak vonva az utak karbantartásába és a túraajánlatokba. De olyan országok számára is, mint Magyarország, Szlovákia és Szerbia kínálkozik lehetőség az Európai Hosszútávú Vándorutak használata révén. A jelzések vonatkozásában elmondható, hogy minden országnak különböző útvonalai vannak, melyek jelzése is eltér. Ezért a határokon átívelő együttműködés kialakítása érdekében előnyös lenne hasonló vagy megegyező jelek használata. Ami a térképeket és a prospektusokat illeti, a meglévő alap nagymértékben függ a Duna szomszédságában lévő régiók idegenforgalmi használatától. Emiatt Ausztria és Németország is nagyszámú prospektust kínál és határokon átnyúló marketinget folytat. Ez további Duna menti országokat ösztönözhet, hogy tovább folytassák marketing-törekvéseiket a Duna régió előmozdítása céljából. A szálláshelyek minden országban adóttak, azzal a kis különbséggel, hogy a legtöbb hely nem kizárólagosan a túrázókra specializálódott. De

találtunk olyan tanúsítási egyesületeket is, amelyek alapul szolgálhatnak a túrázási szálláshelyek egységes osztályozásához. A túrák és a kínálatok tekintetében meg kell említeni, hogy a túrázás sok nemzeti és nemzetközi utazásszervező számára kiindulópontot képez. A vezetés azonban már a nemzeti túraegyesületektől függ. Figyelembe véve, hogy az Európai Gyalogos Turistaszövetségben, a nemzeti túraegyesületek felügyeletével nemzetközi útvonalakat építenek ki, ez nagy lehetőséget biztosítana egy közös túraútvonalhoz.

Egy a határokon átnyúló túraútvonal létrehozása a sétautak összekötésével azonban elsősorban Németországban és Ausztriában képzelhető el, részben pedig Magyarországon, Szlovákiában, Horvátországban vagy a Duna-delta régióin belül. Ha a természetjárás, kerékpározás és hajózás összekapcsolását tekintjük, lehetséges a meglévő határokon átnyúló ajánlatok kiépítése és bővítése. Továbbá a Duna menti természetjáró régiók bevonása fontos szerepet játszik a közös osztályozás, minőségi szabványok, jelzések és a szálláshelyek minősítése vonatkozásában. A Wanderbares Deutschland, Donausteig Guesthouses, az Alternatív Turizmus Bolgár Szövetsége és a Zöld Turizmus Uniója közötti lehetséges együttműködés hozzájárulna, hogy a határokon átnyúló túraútvonalak mentén található fenntartható túra szálláshelyek egységes minősítését megvalósítsák. Ezenfelül a természetjáró egyesületekkel (mint az Európai Gyalogos Turistaszövetség) történő nemzetközi együttműködés továbbra is támogatná a határokon átnyúló sétautakat.

A legtöbb ország kinyilvánította, hogy kész a határokon átívelő együttműködésre és természetjáró infrastruktúrájának fejlesztésére. De nem szabad megfeledkezni arról a jó néhány határokon átnyúló együttműködésről sem, mely a természetjáró vagy a kerékpárturizmussal foglalkozik. A több országot érintő együttműködések, mint a már létező Donausteig vagy az EU által elindított projektek, mint az ENPI Határokon Átívelő Program, lehetőséget teremtenek a Duna menti határokon átnyúló természetjárás integrációjára.

Jelen munka – többek között – a Duna menti természetjáró turizmus lehetőségének kihangsúlyozására törekedett. A rendelkezésre álló infrastruktúra összekapcsolása, az innovatív túraajánlatok létrehozása és kivitelezése, a közös szabványok és az internetes jelenlét további lépéseket jelent a határokon túli természetjáró turizmus irányába. A beszámoló és egy prospektus legyártása és forgalmazása hozzájárul más országok idegen nyelvű tájékoztatásához. Ezenfelül a jövőben egy közös marketingstratégia alapját is lefektetik és a DanubeHIKE összes eredményét egy nemzetközi természetjáró

konferencián mutatják be.

Valamennyi Duna menti országban ajánlatos összefogni a szakértelem és know-how tekintetében a Duna menti természetjáró útvonalak folyamatos minőségének biztosítása érdekében. Mindez erősítené a Duna vízgyűjtőjében a fenntartható fejlődés jelenlétét, és ezért ezt az Európai Unió Duna Stratégia kivitelezéséhez vezető első lépésnek tekinthetjük. Minden eddigi szempontot egybevetve, nagy lehetőség kínálkozik a közös cél érvényesítéséhez, mely az ajánlatok bővítését és a Duna menti országok határokon átnyúló természetjárására vonatkozó szabványok létrehozását jelenti.

4. FÜGGELÉK

4.1. Források és irodalom

Brämer, Rainer (2010), Wandern 2010 – Aktuelle Studien im Kurzüberblick.
www.wanderforschung.de

Zolles & Edlinger; Danube Tourist Commission (2009), Der Donau Radweg – Eine touristische Bestandsaufnahme

Zolles & Edlinger (2011), Danube Travel - Optimierung des erdverbundenen, öffentlichen Verkehrs für den Tourismus im Donauraum

Romanian National Institute for Research and Development (n.y.a.), DATOURWAY, The national analysis of the territorial tourism strategy

Bolgár Gazdasági Energiaügyi és Turisztikai Minisztérium (n.y.a.), Destination: Danube Bulgaria

Személyes beszélgetés Beatrix és Florian Weichselbaummal, további információ <http://donauwelle2011.wordpress.com>

További információk a kérdőívekhez csatolva: térképek és regionális információk Újvidékről, Szerbia; Séta a Duna-deltában Salix Tourstól; Térképek a Ruszenszki Lom Nemzeti Parkról és a Nyugat-Balkán régióról, Bulgária

Egyebek: További információk e-mailen keresztül elküldve

4.2. Képek

1. kép: www.interact-eu.net/danube_region_strategy/danube_strategy/285/3928

2. kép: Straße der Kaiser und Könige/Wilkin Spitta

3. kép: Donau OÖ/Weissenbrunner

4. kép: Christian Bogner

5. kép: www.infohub.com/images/tours/1_12653_2.jpg

6. kép: www.123rf.com/photo_1696708_green-forest-in-hungary-with-stairs-and-a-fallen-tree.html

7. kép: www.wildlifeextra.com/resources/listing/world/europe/croatia_danube@body.jpg

8. kép: egy partnerünk küldte Novi Sadból, Szerbia

9. kép: egy partnerünk küldte Russenski Lomból, Bulgária

10. kép: NFI

11. kép: v19.lscache4.c.bigcache.googleapis.com/static.panoramio.com/photos/original/40260437.jpg

12. kép: assets.panda.org/img/greatwhitepelicans_360501.jpg

4.3. A Duna és a természetjáró turizmus kapcsolattelvélteli helyei

Ország	Kontaktszemély/-hely
Németország	ARGE Deutsche Donau Uly Koch E-mail: info@deutsche-donau.de www.deutsche-donau.de
Ausztria	WGD Tourismus GmbH Petra Riffert E-mail: info@donauradweg.at www.danube.at
Szlovák Köztársaság	Szlovák Közlekedési, Építésügyi és Regionális Fejlesztési Minisztérium Livia Bertokova E-mail: livia.bertokova@mindop.sk www.mindop.sk
Magyarország	Nemzetgazdasági Minisztérium Fodor Olivér E-mail: ugyefelsozolglat@ngm.gov.hu www.kormany.hu
Horvátország	Horvát Idegenforgalmi Közösség Nico Bulic E-mail: ured.direktora@htz.hr http://croatia.hr
Szerbia	Duna Kompetencia Központ Boris Camernik E-mail: boris.camernik@danubecc.org www.danubecc.org
Bulgária	Bolgár Gazdasági Energiaügyi és Turisztikai Minisztérium Hristomir Hristov E-mail: e-docs@mee.government.bg www.mi.government.bg
Románia	Román Regionális Fejlesztési és Turisztikai Minisztérium, Turizmusfejlesztési Osztály Octavian Arsene E-mail: octavian.arsene@mdrt.ro www.mdrtr.ro

<p>Moldova</p>	<p>Moldovai Köztársaság Idegenforgalmi Ügynöksége E-mail: info@turism.gov.md http://turism.gov.md</p>
<p>Ukrajna</p>	<p>Odesszai Terület Állami Közigazgatási Hivatala E-mail: iac@odessa.gov.ua http://oda@odessa.gov.ua/</p>